

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԻԴԻՏՈՐՆԵՐԻ և
ՓՈՐՁԱԳԵՏ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏ
ՀԳԳՀ # 1 20 0333

«ՊՐՈԳՐԵՍ-ԱՌԻԴԻՏ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 26/3

Անկախ Աուդիտորի Եզրակացություն

Դասագրքերի ՏՀՏ Երջանառու Հիմնադրամի
Հոգաբարձուների Խորհրդին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է Դասագրքերի և Տեղեկատվական Հաղորդակցման Տեխնոլոգիաների Երջանառու Հիմնադրամի (Հիմնադրամ) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում՝ այդ հաշվետվությունները ներառում են 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով արժանահավատ են և տալիս են ճշմարիտ ու իրական պատկերը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրքի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք զերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Հիմնադրամը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՄ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել այդ ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք՝

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն,

փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:

- Պատկերացնում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Հիմնադրամի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Հիմնադրամը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը, և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորած շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

03 Մայիսի 2024թ.

Ռուզաննա Արզումանյան

Գլխավոր տնօրեն

Քրիստինե Գրիգորյան

Խմբի ղեկավար-աուդիտոր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

31 դեկտեմբերի 2023թ.

(հազար դրամ)

	Ծանոթագրություն	31 դեկտեմբեր	
		2023	2022
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	4	198,405	183,321
Անավարտ ոչ նյութական ակտիվներ	5	-	2,316
Ոչ նյութական ակտիվներ	5	32,447	25,772
Հարկային ակտիվներ	6	1,920	4,006
		<u>232,772</u>	<u>215,415</u>
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	8	1,393	939
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	2,463	562
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	7	6,261,749	7,718,388
Դրամական միջոցներ	10	404,302	65,893
		<u>6,669,907</u>	<u>7,785,782</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u>6,902,679</u>	<u>8,001,197</u>
Չուտ ակտիվներ			
		<u>2,613,492</u>	<u>2,417,406</u>
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	11	53,983	32,860
Եկամուտների վերաբերող շնորհներ	12	4,216,625	5,550,931
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		18,579	-
		<u>4,289,187</u>	<u>5,583,791</u>
Ընդամենը զուտ ակտիվներ և պարտավորություններ		<u>6,902,679</u>	<u>8,001,197</u>

Գործադիր տնօրեն
Գոռ Գասպարյան

(Handwritten signature)

Լիլիթ Մարության
Գլխավոր հաշվապահ

Վավերացման ամսաթիվ 03/05/2024թ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 31-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ

	Ծանոթ.	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Իրացումից հասույթ	13	630	97
Գործառնական այլ եկամուտներ	14	2,609,512	578,032
Վարչական ծախսեր	15	(332,400)	(286,756)
Գործառնական այլ ծախսեր	16	(2,609,678)	(578,217)
<i>Գործառնական գործունեությունից շահույթ(վնաս)</i>		<u>(331,936)</u>	<u>(286,844)</u>
Ֆինանսական հոդվածներ	17	443,117	427,033
Այլ ոչ գործառնական օգուտ/վնաս	18	105,569	(490,055)
<i>Շահույթը (վնասը) մինչև հարկերը</i>		<u>216,750</u>	<u>(349,866)</u>
Շահութահարկի գծով (ծախս) փոխհատուցում	19	(20,664)	(23,911)
Տարվա զուտ արդյունք		<u>196,086</u>	<u>(373,777)</u>
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		<u><u>196,086</u></u>	<u><u>(373,777)</u></u>

Գործառնական
Գործառնական

(Handwritten Signature)

Լիլիթ Մարություն
Գլխավոր հաշվապահ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 31-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

Հազար դրամ

	<u>Կուտակված արդյունք</u>	<u>Ընդամենը</u>
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	2,791,183	2,791,183
Տարվա արդյունք	(373,777)	(373,777)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,417,406	2,417,406
Տարվա արդյունք	196,086	196,086
ՕՄնացորդ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	2,613,492	2,613,492

Գործադիր տնօրեն
Գրո Գառպարյան

Սևան

Լիլիթ Մարուքյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական ծանոթագրություններ

հաշվետվություններին

կից

Դասագրքերի և Տեղեկատվական Հաղորդակցման
Տեխնոլոգիաների Շրջանառու Հիմնադրամ
2023թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

Դասագրքերի և Տեղեկատվական Հաղորդակցման Տեխնոլոգիաների Շրջանառու Հիմնադրամը (Գրանցման համար՝ 222.160.00549, վկայական թիվ 03Ա070258, ՀՎՀՀ՝ 02537635) իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող ոչ առևտրային կազմակերպություն է: Հիմնադրամը ստեղծվել է <Դասագրքերի Շրջանառու Հիմնադրամ> հասարակական կազմակերպության վերակազմավորման արդյունքում Դասագրքերի Շրջանառու Հիմնադրամ անվանումով: 03.06.2011 թվականին Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նիստի որոշմամբ հիմնադրամի անվանումը փոփոխվել է:

Հիմնադրամի հիմնադիրն է <Դասագրքերի Շրջանառու Հիմնադրամ> հասարակական կազմակերպությունը (գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության կոլեգիայի 29.08.1997 թվականի թիվ 33/2-2 որոշմամբ)

Հիմնադրամի փաստացի և հնարավոր շահառուներն են.

- ✓ Ուսումնական հաստատություններ, մանկավարժներ, սովորողներ, ծնողներ,
- ✓ Սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաներ:

Հիմնադրամի նպատակն է՝

Աջակցել Հայաստանի Հանրապետության կրթության բնագավառում հիմնախնդիրների լուծմանը և կրթության զարգացմանը ուղղված ծրագրի իրականացմանը, Հայաստանի Հանրապետության ուսումնական հաստատություններ դասագրքերով, գրքերով և այլ ուսումնամեթոդական նյութերով ապահովելուն:

Ընկերության իրավաբանական և գործունեության հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, քաղաք Երևան, Ռոստոմի 29 շենք, 164 բն:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ աշխատակիցների թվաքանակը կազմել է 34 մարդ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 31 մարդ):

2. Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից:

2.2 Ծանաչման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով:

2.3 Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Հիմնադրամի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույն կերպով է արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Հիմնադրամի գործարքների տնտեսական էությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ ղեկավարության համոզմամբ այս արժույթով ներկայացված տեղեկատվությունն առավել օգտակար է Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է հազար միավորի ճշտությամբ:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ի համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Հիմնադրամի ղեկավարությունը կատարի կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրությունները և գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 20-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Թողարկված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ և փոփոխություններ ՖՀՄՄ-ներում առ 31/12/2023թ.

ՀՀՄՍ1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը. Պարտավորությունների դասակարգումը

ՀՀՄՍ 1-ում կատարվել է փոփոխություն, ըստ որի եթե կազմակերպությունը իրավունք ունի երկարաձգել պարտավորության մարումը հաշվետու ամսաթվից հետո նվազագույնը 12 ամիս, ապա այն դասակարգվում է որպես ոչ ընթացիկ՝ անկախ այդ իրավունքն օգտագործելու մտադրությունից:

Կատարվել է նաև հետագա պարզաբանում այն մասին, որ եթե պարտավորության մարման ժամկետը կախված է կազմակերպության կողմից որևէ կովենանտների բավարարելու փաստից, ապա պարտավորության դասակարգման նպատակով հաշվի են առնվում միայն այն կովենանտները, որոնց կազմակերպությունը պետք է բավարարեր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Անհրաժեշտ է նաև կատարել կովենանտների վերաբերյալ ռիսկերի գծով բացահայտումներ:

ՀՀՄՍ 1-ի այս փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2024թ.-ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍ16 Վարձակալություն. Վարձակալության պարտավորություն, որն առաջանում է հետադարձ վարձակալությամբ վաճառքից

ՖՀՄՍ 16-ում կատարված խմբագրումը պահանջում է, որ վաճառող-վարձակալը վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ գործարքում պարտավորությունը հաշվառի այնպես, որ չճանաչվի որևէ օգուտ կամ վնաս վաճառող-վարձակալի կողմից պահվող օգտագործման իրավունքի գծով:

Այնուամենայնիվ, վաճառող-վարձակալը կարող է շահույթում կամ վնասում ճանաչել վարձակալության մասնակի կամ ամբողջական դադարեցման գծով օգուտը կամ վնասը:

ՖՀՄՍ 16-ի այս փոփոխությունը ուժի մեջ են մտնում 2024թ.-ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ21 "Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքները" - Փոխարկելիության բացակայությունը

ՀՀՄՍ 21-ում կատարված այս լրացմամբ հստակեցվում է որ արժույթը համարվում է փոխարկելի, երբ կազմակերպությունն ի վիճակի է փոխարկել տվյալ արժույթը այլ արժույթի հետ շուկաներում կամ այլ փոխարկման մեխանիզմով, որն առաջացնում է իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքներ և պարտականություններ՝ առանց անհարկի ուշացումների, և կարող է փոխարկել նշանակալի չափով գումարներ:

Երբ արժույթը փոխարկելի չէ, կազմակերպությունը պետք է գնահատի սխոթ փոխարժեքը որպես փոխարժեք, որը կիրառելի կլինի շուկայի մասնակիցների միջև սովորական փոխանակման գործարքում, և որը ճշմարտորեն արտացոլում է տնտեսական պայմանները: Պահանջվում են նաև համապատասխան բացահայտումներ:

ՀՀՄՍ 21-ի այս փոփոխությունը ուժի մեջ են մտնում 2025թ.-ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ7 "Հաշվետվությունն դրամական հոսքերի մասին" և ՖՀՄՍ7 "Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ" - Մատակարարին ֆինանսավորման համաձայնություններ

ՀՀՄՍ 7-ում կատարված խմբագրումը պահանջում է բացահայտել պատշաճ տեղակատվություն մատակարարին ֆինանսավորման համաձայնությունների (երբ ֆինանսավորող միավորը վճարում է/պետք է վճարի մատակարարին ավելի շուտ – հակադարձ ֆակտորինգ) վերաբերյալ, որը ներկայացնում այդ համաձայնությունների ազդեցությունը կազմակերպության պարտավորությունների և դրամական հոսքերի վրա:

ՖՀՄՄ 7-ում կատարված խմբագրումը պահանջում է բացահայտել մատկարարին ֆինանսավորման համաձայնությունների ազդեցությունը իրացվելիության ռիսկի քանակական բացահայտումների վրա:
ՀՀՄՄ 7-ի և ՖՀՄՄ 7-ի այս փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2024թ.-ի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

2.6 Նախորդ տարիների սխալների ուղղում

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներառյալ նախորդ ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվությունը, ներկայացվում են այնպես, իբր էական սխալներն ուղղվել են այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք կատարվել են: Հետևաբար, ներկայացված յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանին վերաբերող ուղղման գումարը ներառվում է այդ հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մեջ: Ներկայացված ժամանակաշրջաններից ամենավաղ ժամանակաշրջանի կուտակված արդյունքների սկզբնական մնացորդը կարգավորվում է ճշգրտումների այն գումարով, որը վերաբերում է այն ժամանակաշրջաններին, որոնք նախորդում են վերջին ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների համադրելի տեղեկատվության մեջ ներգրավված ժամանակաշրջաններին: Նախորդող ժամանակաշրջանների վերաբերյալ ներկայացված որևէ այլ տեղեկատվություն նույնպես վերաներկայացվում է:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Ընդհանուր դրույթներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ) համաձայն:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մոտեցումները կիրառվել են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռևս ուժի մեջ չեն մտել և վաղաժամ չեն ընդունվել Հիմնադրամի կողմից, ներկայացված են ծանոթագրություն 2.5-ում:

Եական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մոտեցումները, որոնք կիրառվել են ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ներկայացված են ստորև:

3.2 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀՄՄ 1. *Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում* ստանդարտի համաձայն: Հիմնադրամը որոշել է ներկայացնել համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին մեկ հաշվետվություն:

Կազմակերպությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը ներկայացնում է ակտիվներն ու պարտավորությունները ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասակարգմամբ: Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ծախսերը դասակարգվում են ըստ գործառույթի: Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը ներկայացվում է ուղղակի մեթոդով, իսկ տոկոսների և շահաբաժինների գծով հոսքերը դասակարգվում են որպես ներդրումային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

3.3 Արտարժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար ֆունկցիոնալ արժույթից տարբերվող այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից հրապարակված՝ արտարժույթային շուկաներում արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի միջին փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները պետք է վերահաշվարկվեն՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում է 404.79 ՀՀ դրամ, 1 Եվրոն կազմում է 447.9 ՀՀ դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում է 393.57 ՀՀ դրամ, 1 Եվրոն կազմում է 420.06 ՀՀ դրամ, 2022թ. հունվարի 01-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում է 480.14 ՀՀ դրամ, 1 Եվրոն կազմում է 542.61 ՀՀ դրամ): Իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները պետք է վերահաշվարկվեն գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքով: Այն ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես շահույթ կամ վնաս:

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ Խմբի դրամային հոդվածները հաշվետվության մեջ ներկայացվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնական գրանցման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցման փոխարժեքից, պետք է ճանաչվեն որպես եկամուտ կամ ծախս այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

3.4 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական միջոցները չափվում են սկզբնական արժեքով: Չեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, տրանսպորտային ծախսումները, ինչպես նաև ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ծախսումները: Գործարկման և նման նախաարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սեփական ուժերով կառուցվող հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը որոշվում է նույն սկզբունքներով, ինչ պաշարների ինքնարժեքը: Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, մինչև դրանց նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելը, հանդիսանում են անավարտ հիմնական միջոցներ և հաշվառվում են դրանց ինքնարժեքով:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրս գրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի ու ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես շահույթ կամ վնաս:

Հիմնական միջոցի առանձին հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները, որոնք հաշվառվում են որպես առանձին ակտիվ, կապիտալացվում են տեղադրվող բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ միասին:

Ճանաչման նշված սկզբունքի համաձայն՝ կազմակերպությունը գնահատում է իր հիմնական միջոցների գծով բոլոր ծախսումները դրանց կատարման պահին: Այս ծախսումները ներառում են հիմնական միջոցի միավորի կառուցման կամ ձեռքբերման սկզբնավորման ծախսումները և հետագայում կատարված ծախսումները՝ կապված դրա ավելացման, մի մասի փոխարինման կամ սպասարկման հետ:

Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում՝ որպես շահույթ կամ վնաս:

Հիմնական միջոցների մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ ներառվում է այլ ակտիվի ինքնարժեքում՝ կիրառելով ուղիղ գծային մեթոդը, եթե մաշվածության հաշվարկման այլ մեթոդը չի ապահովում հիմնական միջոցի տնտեսական օգուտների նվազեցման ավելի արժանահավատ պատկերը:

Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար:

3.5 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ոչ նյութական ակտիվները ներառում են հաշվապահական հաշվառման ծրագիր, արտոնագրեր և այլն:

Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիան ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ ներառվում է այլ ակտիվի ինքնարժեքում՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

3.6 Ներդրումային գույք

3.6.1. Սահմանում

Ներդրումային գույքը գույք է (հող կամ շենք, կամ շենքի մի մաս, կամ և՛ հող, և՛ շենք), որը պահվում է Հիմնադրամի կողմից վարձակալությունից եկամուտ վաստակելու կամ դրա արժեքի աճի, կամ էլ միաժամանակ այդ երկու նպատակներով, այլ ոչ թե՛

ա) արտադրությունում օգտագործելու, ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման, կամ վարչական նպատակներով օգտագործելու համար, կամ
բ) սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար:

3.6.2. Չափում

Ներդրումային գույքը սկզբնապես չափվում է իր ինքնարժեքով (սկզբնական արժեքով):

Գործառնության հետ կապված ծախսումները ներառվում են սկզբնական չափման մեջ: Գնված ներդրումային գույքի ինքնարժեքը ներառում է դրա գնման գինը և ուղղակիորեն վերագրելի ցանկացած ծախսում:

Ներդրումային գույքի միավորը որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

3.6.3. Մաշվածություն

Ներդրումային գույքի միավորի մաշեցնող (մաշվածության միջոցով որպես ծախսում ճանաչման ենթակա) գումարը պարբերաբար բաշխվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում՝ կիրառելով մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հողի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ներդրումային գույքի օգտակար ծառայությունը արտահայտված է ժամկետով:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

Շենքեր՝ 20-55 տարի:

3.6.4. Վերադասակարգումներ

Գույքը որպես ներդրումային վերադասակարգելը կամ հակառակը տեղի է ունենում այն և միայն այն դեպքում, երբ փոփոխվել է դրանց օգտագործումը, որի վկայություններն են՝

ա) Հիմնադրամի կողմից գույքի զբաղեցումը սկսելը. այս դեպքում ներդրումային գույքը վերադասակարգվում է որպես հիմնական միջոց,

բ) Հիմնադրամի կողմից գույքի զբաղեցումն ավարտելը. այս դեպքում Հիմնադրամի կողմից զբաղեցված գույքը վերադասակարգվում է որպես ներդրումային գույք:

3.7 Պաշարներ

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է, հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է պաշարների ձեռք բերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է՝ ԱՄԱԵ (FIFO) բանաձևով:

3.8 Ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Հիմնադրամը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ երբ փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվները, բոլոր նշանակալից ռիսկերն ու հատուցումները:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած կամ հանած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնապես դասակարգվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հետագա չափումը ներկայացված է ստորև:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների՝

- փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր,
- ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ:

Ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ վերագրվում են տարբեր կատեգորիաների՝ կախված գործիքի բնույթից և նպատակից: Ֆինանսական գործիքի կատեգորիան համապատասխանում է այն սկզբունքին, որով չափվում է տվյալ գործիքը և որը ցույց է տալիս, թե իրական արժեքի փոփոխության արդյունքում ստացվող օգուտներն ու վնասները պետք է ճանաչվեն համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, թե ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընդհանուր առմամբ, Հիմնադրամը բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում են՝ օգտագործելով վերջնահաշվարկի ամսաթվի հաշվառումը: Ֆինանսական ակտիվի արժեքը կման գնահատումն իրականացվում է առնվազն յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական ակտիվների հետ կապված բոլոր ծախսերը և եկամուտները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ համապատասխանաբար «ֆինանսական ծախս» և «ֆինանսական եկամուտ» հոդվածներում:

I. Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխառություններն ու դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշվող չեն ակտիվ շուկայում: Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ընթացիկ դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվելուց հետո հետագայում դրանք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ հանած արժեզրկման պահուստը: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստը ստեղծվում է այն ժամանակ, երբ առկա է օբյեկտիվ ապացույց, որ Հիմնադրամը սկզբնապես սահմանված ժամկետներում չի կարող հավաքագրել վերադարձման ենթակա բոլոր գումարները: Դեբիտորի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, վճարման հետաձգումը և ժամանակին չվճարումը ցուցանիշ են այն բանի, որ առևտրային դեբիտորական պարտքն արժեզրկված է:

Պահուստի մնացորդը ճշգրտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ ծախսի կամ եկամտի ճանաչման միջոցով: Հաճախորդի հաշվի մնացորդից դուրս գրվող ցանկացած գումար նվազեցվում է առկա կասկածելի դեբիտորական պարտքի պահուստից: Բոլոր դեբիտորական պարտքերը, որոնց հավաքագրումը գնահատվում է անհավանական, դուրս են գրվում:

II Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցներ, բանկային հաշիվների մնացորդներ, որոնք ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների «փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր» կատեգորիայում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հիմնադրամը ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը:

I Փոխառություններ

Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ գործարքային ծախսերի: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս:

II Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.9 Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների

Մաշվող ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի զուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է դրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշի առկայության համար: Ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված են, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձություններ ազդել են ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստը հաշվառվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությամբ: Բոլոր ֆինանսական ակտիվների համար արժեզրկումից կորուստն ուղղակիորեն նվազեցվում է ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքից, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնց հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է կասկածելի պարտքի պահուստի միջոցով:

3.10 Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկն իրենից ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի (վնասի) գծով վճարման (փոխհատուցման) ենթակա շահութահարկի գումարը: Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) պետք է չափվեն այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հիմնադրամի հետաձգված հարկերը (հետաձգված հարկային պարտավորությունները և հետաձգված հարկային ակտիվները) պայմանավորված են ժամանակավոր տարբերությունների (հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ) և չօգտագործված հարկային վնասը հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխելու հետ: Ժամանակավոր տարբերությունների հետ կապված հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են օգտագործելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակով օգտագործվող գումարների (հարկային բազայի) ժամանակավոր տարբերությունների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմնվելով հարկերի այն դրույքների վրա, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են իրացվել չօգտագործված հարկային վնասները և փոխհատուցումները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այն չափով, որքանով այլևս հավանական չէ, որ դրան առնչվող հարկային օգուտները կիրացվեն:

3.11 Շնորհներ

Շնորհները չեն ճանաչվում մինչև գոյություն չունենա վստահելի երաշխիք, որ Հիմնադրամը համապատասխանում է դոնորի պահանջներին և շնորհը կստացվի:

Այն շնորհը, որի առաջնային պայմանն այն է, որ Հիմնադրամը պետք է գնի, կառուցի կամ այլ ձևով ձեռք բերի ոչ ընթացիկ ակտիվներ, ճանաչվում է որպես հետաձգված եկամուտ հաշվեկշռում և սխտեմատիկորեն արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ տվյալ ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Այլ շնորհները սխտեմատիկորեն ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում տեղի են ունենում այն ծախսերը, որոնց փոխհատուցմանն է ուղղված շնորհը: Շնորհները, որոնք պետք է ստացվեն արդեն տեղի ունեցած ծախսերի կամ կորուստների համար, նպատակ են հետապնդում ապահովել անմիջական ֆինանսական աջակցություն, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են այն ժամանակահատվածում, որում ստացվել են:

Դոնորներից դեբիտորական պարտքերը առաջանում են, երբ հիմնադրամը ծախսել է ավելին, քան այն ստանում է դոնորներից և կա վստահություն, որ դոնորներից կստացվի փոխհատուցում իրականացված ծախսերի դիմաց:

Նախկինում ճանաչված շնորհները հակադարձվում են, երբ իրականացված ծախսերի համար փոխհատուցումը ստացվում է դոնորներից:

Շնորհների չօգտագործված մնացորդը առաջանում է, երբ Հիմնադրամը ծախսում է ավելի քիչ, քան ստանում է դոնորներից և այն վերադարձվում է, եթե դոնորը չի թույլատրում դրա օգտագործումը այլ ծրագրերի համար: Այս դեպքում այդ մնացորդը մարվում և ներառվում է հաշվեկշռի Եկամտին վերաբերող շնորհներ տողում:

3.12 Անընդհատության սկզբունք.

Հիմնադրամը սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստել է անընդհատության սկզբունքով:

4 Հիմնական միջոցներ

հազար դրամ

	Շենքեր	Սեբենա- սարքավոր., տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրական և տնտեսական գույք	Ճահագ- չիանձնված ՀՄ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>					
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	329,660	61,782	33,275	-	424,717
Ներքին տեղաշարժ Ավելացում	-	-	-	-	-
Օտարում և Նվազեցում	-	405	51	31,785	32,241
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	329,660	62,187	33,326	31,785	456,958
<i>Կուտակված մաշվա- ծություն և արժեզրկում</i>					
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	148,698	59,911	32,787	-	241,396
Տարվա ծախս Նվազեցում Արժեզրկում	16,483	588	86	-	17,157
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	165,181	60,499	32,873	-	258,553
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>					
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	180,962	1,871	488	-	183,321
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	164,479	1,688	453	31,785	198,405

✓ Հիմնական միջոցներ դասում 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվառվում են 116,534 հազար դրամ սկզբնական արժեքով հիմնական միջոցներ, որոնք ամբողջությամբ մաշված են (2022թ.՝ 116,061 հազար դրամ):

5 Ոչ նյութական ակտիվներ

հազար դրամ

	Համակարգչային ծրագիր	Հեղինակային իրավունք	Պաշտոնական կայք և այլ ռևզ	Մշակման ընթացքում գտնվող ռևզ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>					
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63,376	6,983	4,000	2,316	76,675
Ավելացում	13,080	-	2,176	-	15,256
Նվազեցում	8,030	-	-	2,316	10,346
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	68,426	6,983	6,176	-	81,585
<i>Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում</i>					
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,002	6,732	2,853	-	48,587
Տարվա ծախս	6,463	251	2,584	-	9,298
Նվազեցում	8,269	-	478	-	8,747
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	37,196	6,983	4,959	-	49,138
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>					
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,374	251	1,147	2,316	28,088
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,230	-	1,217	-	32,447

✓ Ոչ նյութական ակտիվներ դասում 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվառվում են 13,965 հազար դրամ սկզբնական արժեքով ոչ նյութական ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ մաշված են (2022թ.՝ 8,068 հազար դրամ):

6 Հարկային ակտիվներ

հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Նվազագույն շահութահարկ	-	-
Հետաձգված շահութահարկ	1,920	4,006
Ընդամենը	1,920	4,006

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

	2023թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	Ճանաչված ֆինանսական արդյունք	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Աշխատակիցներին փոխհատուցումների գծով	1,300	(816)	484
Ավանդների սպասվող պարտքային կորուստից	2,932	(518)	2,414
	<u>4,232</u>	<u>(1,334)</u>	<u>2,898</u>
<i>Հետաձգված հարկային սյարտավորություններ</i>			
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ֆինանսական և հարկային բազաների տարբերություն	226	752	978
	<u>226</u>	<u>752</u>	<u>978</u>
Ընդամենը	<u>4,006</u>	<u>(2,086)</u>	<u>1,920</u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

	2022թ. հունվարի 01-ի դրությամբ	ճանաչված ֆինանսական արդյունք	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Աշխատակիցներին փոխհատուցումների գծով	1,365	(65)	1,300
Ավանդների սպասվող պարտքային կորուստից	2,791	141	2,932
	<u>4,156</u>	<u>76</u>	<u>4,232</u>
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ֆինանսական և հարկային բազաների տարբերություն	419	(193)	226
	<u>419</u>	<u>(193)</u>	<u>226</u>
Ընդամենը	<u>3,737</u>	<u>269</u>	<u>4,006</u>

7 Ֆինանսական ներդրումներ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ոչ ընթացիկ ներդրումներ</i>		
Երկարաժամկետ ավանդների համախառն գումար Չվաստակած ֆինանսական եկամուտ	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Ընթացիկ ներդրումներ</i>		
Կարճաժամկետ ներդրումներ	6,537,188	8,036,319
Չվաստակած ֆինանսական եկամուտ	(262,030)	(301,644)
Ավանդների սպասվող պարտքային կորուստի պահուստ	(13,409)	(16,287)
	<u>6,261,749</u>	<u>7,718,388</u>
Հաշվեկշռային մնացորդ	<u>6,261,749</u>	<u>7,718,388</u>

Բանկային ավանդներ

Ստորև ներկայացված է Հայաստանյան ռեզիդենտ Բանկ [A]-ում ներդրված ավանդների համար գործող պայմանները:
Գումարները ներկայացված են պայմանագրային արժեքով:

Պայմանագրի տեսակը	Արժույթ	Տոկոսադրույք	Վերջնաժամկետ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ժամկետային	ԱՄՆ դոլար	3.25%	09/12/2024	2,283,016
Ժամկետային	Հազար դրամ	6.0%	26/04/2024	700,000
Ժամկետային	Հազար դրամ	8.0%	25/09/2024	2,000,000
Ժամկետային	Հազար դրամ	8.0%	16/09/2024	500,000

Ստորև ներկայացված է Հայաստանյան ռեզիդենտ Բանկ [B]-ում ներդրված ավանդների համար գործող պայմանները:
Գումարները ներկայացված են պայմանագրային արժեքով:

Պայմանագրի տեսակը	Արժույթ	Տոկոսադրույք	Վերջնաժամկետ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ժամկետային	Հազար դրամ	9.4%	17/10/2024	155,413
Ժամկետային	Հազար դրամ	9.4%	23/06/2024	419,225
Ժամկետային	Հազար դրամ	7.5%	11/03/2024	203,740

8 Պաշարներ

Հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հումք և նյութեր	1,040	586
Այրանք	353	353
Ընդամենը	1,393	939

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Տրված կանխավճարներ	2,336	7
Այլ (հետաձգված ծախսեր)	-	-
Դեբիտորական պարտքեր պետական բյուջեի հանդեպ	127	555
Ընդամենը	2,463	562

10 ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԵՎ ՀԱՄԱՐԺԵՔՆԵՐ

Դրամական հոսքերի հաշվետվությունում ներկայացված դրամական միջոցները և դրա

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հազար դրամ		
Հաշիվներ բանկում Կանխիկ դրամ	404,302	65,893
Ընդամենը	404,302	65,893

11 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	39,372	1,458
Հատուցումներ աշխատակիցներին	-	-
Վճարվելիք սոց. հատկացումներ	1,336	-
Կանխավճարներ հաճախորդներից	3,580	-
Հարկերի գծով պարտավորություններ, բացառությամբ Շ/Հ	7,003	24,179
Ընթացիկ պահուստներ արձակուրդայինի գծով	2,692	7,223
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	-
Ընդամենը	53,983	32,860

12 Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

հազար դրամ

	2023	2022
Մնացորդը տարեսկզբին	5,550,931	4,774,010
Տարվա ընթացքում ավելացումներ	1,276,166	1,354,943
Այլ նվազեցումներ	-	-
Եկամուտներին վերաբերող շնորհների վերադարձ	-	-
Եկամուտներին վերագրված գումարներ	(2,610,472)	(578,022)
Տարեվերջի մնացորդը	4,216,625	5,550,931

13 Իրացումից հասույթ
հազար դրամ

Վերապատրաստման դասընթացներ և այլ
ծառայություններ

Ընդամենը

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	630	97
	<u>630</u>	<u>97</u>

14 Գործառնական այլ եկամուտներ
հազ.դրամ

Գրամաշնորհից եկամուտներ
Այլ եկամուտներ

Ընդամենը

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	2,609,503	578,022
	9	10
	<u>2,609,512</u>	<u>578,032</u>

15 Վարչական ծախսեր
հազար դրամ

Հատուցումներ աշխատակիցներին
Հիմնական միջոցների մաշվածության և սպասարկ. ծախսեր
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր
Փոստի և հեռահաղորդակցության ծախսեր
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր
Առդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր
Բանկային, սպահովագրության ծախսեր
Այլ

Ընդամենը

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	207,569	192,333
	26,204	25,890
	172	2,892
	2,317	2,119
	7,406	5,573
	3,900	3,900
	28	483
	84,804	53,566
	<u>332,400</u>	<u>286,756</u>

16 Այլ ծախսեր
հազար դրամ

Դասագրքերի հրատարակում և տպագրություն
Տույժեր և տուգանքներ
Այլ

Ընդամենը

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	2,609,577	578,022
	-	-
	101	195
	<u>2,609,678</u>	<u>578,217</u>

17 Ֆինանսական հոդվածներ
հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ներդրված ավանդներից տոկոսային եկամուտ	440,239	427,814
Ավանդների սպասվող պարտքային կորուստի եկամուտ (ծախս)	2,878	(781)
Ընդամենը	443,117	427,033

18 Այլ ոչ գործառնական շահույթ/վնաս

հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից եկամուտ	355,696	518,598
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից ծախսեր	(250,127)	(1,008,653)
Հաշվարկված տույժերից և տուգանքներից եկամուտ	-	-
Հիմնական միջոցի վաճառքից ծախսեր	-	-
Հիմնական միջոցի արժեզրկումից ծախսեր	-	-
	105,569	(490,055)

19 Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)

հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	18,579	24,179
Հետաձգված հարկ	2,085	(268)
Ընդամենը	20,664	23,911

2023թ. Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը 18 տոկոս է (2022թ.՝ 18%):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	296,086		(349,866)	
Շահութահարկի հաշվարկ սահմանված հարկային դրույքով	39,015	18.00	(62,976)	(18.00)
Չնվազեցվող / չհարկվող հոդվածներ	(18,351)	(11.02)	86,887	24.83
Հարկային վնասի սպաճանաչում				
Շահութահարկի գծով ծախս/ (փոխհատուցում)	20,664	6.98	23,911	6.83

20 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի և այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք համարվում են ընդունելի տվյալ հանգամանքներում:

Հիմնադրամը կատարում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Հաշվապահական գնահատումները, սակայն, երբեմն չեն համապատասխանում իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնք գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Դեբիտորական պարտքերի և կանխավճարների վերականգնում

Դեբիտորական պարտքերի մնացորդը ներառում է մալ պետական բյուջեի հանդեպ ունեցած դեբիտորական պարտքերը: Դեկավարության համոզմամբ պետական բյուջեի հանդեպ ունեցած դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին փոխհատուցվող են:

21 Պայմանական պարտավորություններ

21.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Այնուամենայնիվ, շուկայական ավելի խիստ ցնցումների պայմաններում Հայաստանի տնտեսությունը, ինչպես մալ Հիմնադրամը կարող են ընկնել այդ ճգնաժամի ազդեցության տակ, ինչի հետևանքները կարող են լինել նշանակալի: Հիմնադրամի վրա հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել անվճարունակությունը, թուլացած հեղինակությունը, ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի, ինչպես մալ ֆինանսական միջոցների ձեռքբերման հետ կապված դժվարությունները և այլն: Բոլոր այս խնդիրները կարող են հանգեցնել Հիմնադրամ իրացվելիության անկման և, հետևաբար, առաջացնել անընդհատության խնդիրներ: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքների վրա:

21.2 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Հիմնադրամը չունի ապահովագրության իր ակտիվների (բացառությամբ տրանսպորտային միջոցների), գործունեության ընդհատման կամ երրորդ կողմերի պարտավորությունների հանդեպ,

որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին Հիմնադրամի գույքի կամ գործառնությունների պատահարներից հասցված վնասի: Քանի դեռ Հիմնադրամը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

21.3 Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ պահանջում է մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք օրենքով լիազորված են առաջադրել տուգանքներ և տույժեր:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային պարտավորությունների գծով՝ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա:

21.4 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Հիմնադրամը բավարարում է ՀՀ կառավարության պահանջները կապված շրջակա միջավայրի հետ և չունի պարտավորություններ կապված շրջակա միջավայրի հետ:

21.5 Գործարքներ կապակցված կողմերի միջև

Հիմնադրամը կապակցված կողմեր չունի:

21.6 Վերահսկողություն

Հիմնադրամը ամբողջությամբ վերահսկվում է հոգաբարձուների խորհրդի կողմից:

21.7 Իրավական հարցեր

Հիմնադրամը 2023 թվականի սկզբից մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման պահը իրավական վեճեր չի ունեցել:

21.8 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Հիմնադրամը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի հսկողության, հիմնական ռիսկերի կառավարման վերահսկման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

21.9 Գործարքներ անձնակազմի հետ

Հիմնական ղեկավար անձնակազմի համար ժամանակաշրջանի ընթացքում հաշվեգրվել է հետևյալ վարձատրությունը՝

հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ՝	15,532	13,651

Հիմնական անձնակազմի համար ժամանակաշրջանի ընթացքում հաշվեգրվել է հետևյալ վարձատրությունը՝

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ	160,721	149,776
Արձակուրդային	21,394	15,889
Պարգևատրումներ	29,986	27,028
Ապահովագրություն/ գործառույթ կողմից	-	-
Կուտակային ֆոնդին հատկացումներ	-	-
Այլ	6,204	84